

Gradivo za novinarje

Odlično mesto ljubljansko in njegov prvi škof Sigismund Lamberg (1420–1488)

10. oktober 2019–5. januar 2020

Odlično mesto ljubljansko in njegov prvi škof Sigismund Lamberg (1420–1488) je **razstava, ki razkriva živahni, a danes malo znani čas Ljubljane** na prelomu iz 14. v 15. stoletje.

Takrat je Ljubljana štela okrog 6 tisoč prebivalcev, **po gospodarski moči pa je prekašala celo štajerski Gradec in dunajsko Novo mesto.**

Poleg gospodarskega in trgovskega središča je bila Ljubljana tudi razgibano **duhovno, intelektualno in kulturno središče Kranjske.**

Samostanske knjižnice so bile bogate zakladnice teoloških in liturgičnih del in del s področja takratne znanosti in klasične literature.

O tem priča ohranjeni reverz prvega ljubljanskega škofa Sigismunda Lamberga, ki si je v kapitelski knjižnici 22. januarja 1478 izposodil 55 knjig. O tej biblioteki danes ne vemo nič.

Tudi od osebne Lambergove knjižnice je ostal samo **Brevir**, ki je **osrednji eksponat razstave**. Pred štirimi leti je ta molitvenik **na dražbi v tujini** odkupila Nadškofija Ljubljana in s tem omogočila, da se je na pravo mesto vrnil dragoceni del naše dediščine. Gre za prvotisk na pergamentu, natisnjen v Benetkah, Picov mojster (Mojster Plinija za Pica della Mirandola) ali Bartolomeo del Tintore je dodal slikarski okras.

Poleg *Brevirja* je na razstavi na ogled še 29 drugih predmetov: **od iluminiranih rokopisov, prvotiskov, listin, povezanih z ustanovitvijo škofije in imenovanjem Lamberga za škofa, do pečata in slik.**

Avtorja razstave in spremljajočega kataloga sta ddr. Nataša Golob in dr. France Martin Dolinar.

Razstavljeno gradivo so posodili Narodna in univerzitetna knjižnica, ki je tudi partnerica projekta, ter Arhiv Republike Slovenije, Frančiškanski samostan Ljubljana Center, Nadškofija Ljubljana, Nadškofijski arhiv Ljubljana in Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Vsem se z veliko hvaležnostjo zahvaljujemo za naklonjenost in pomoč.

Več informacij:

Nataša Braunsberger, Izobraževanje in animacija,
T: 01 24 15 415, E: natasa_braunsberger@ng-slo.si
dr. Katra Meke, koordinatorka projekta,
T: 01 24 15 417, E: katra_meke@ng-slo.si

Spremljevalni program ob razstavi

Javna vodstva ob nedeljah

13. oktober ob 12.00: dr. France M. Dolinar
27. oktober ob 11.00: ddr. Nataša Golob
10. november ob 11.00: ddr. Nataša Golob
8. december ob 11.00: dr. France M. Dolinar
5. januar ob 12.00: ddr. Nataša Golob

Predavanja

16. oktober ob 18.00: dr. France M. Dolinar: *Politične in cerkvenopolitične razmere v Cerkvi in cesarstvu v času ustanovitve ljubljanske škofije*
13. november ob 18.00: ddr. Nataša Golob: *Brevir ljubljanskega škofa Sigismunda Lamberga in tedanje knjižno slikarstvo v severni Italiji*

Risanje ob umetninah

14. november od 17.00 do 20.00
Vodijo akademski slikarji. Risarsko predznanje ni potrebno.

Ta veseli dan kulture

3. december od 10.00 do 20.00
Prost vstop na razstavo

Družinski vodstvi in delavnici za otroke

12. oktober in 14. december, od 10.00 do 12.00
Na kratko o Lambergu

Družine z otroki prejmejo brezplačno zgibanko z zabavnimi raziskovalnimi nalogami.

Celodnevna ustvarjanja v Galovi sobi - prost vstop

13. oktober, od 10.00 do 18.00: Ustvarjamo in barvamo iniciále
3. november, od 10.00 do 18.00: Sestavljamo in barvamo makete oltarjev
1. december, od 10.00 do 18.00: Izdelujemo voščilnice z božičnimi motivi
5. januar, od 10.00 do 18.00: Ustvarjamo in barvamo iniciále

Počitniški delavnici

30. in 31. december, od 10.00 do 12.00
Srebrna in Zlata: knjižni okraski in voščila ob novem letu

Pridržujemo si pravico do spremembe programa.

Odlično mesto ljubljansko in njegov prvi škof Sigismund Lamberg (1420–1488)

Razstava

Avtorja razstave

France Martin Dolinar, Nataša Golob

Koordinatoriki projekta

Katra Meke, Mateja Breščak

Konservatorsko-restavratorska priprava gradiva

Tina Buh (NG), Center za konzerviranje in restavriranje (NUK), Jasna Malešič (NUK), Miha Pirnat ml. (NG)

Postavitev razstave

Ranko Novak

Jezikovni pregled

Dušan Maher

Prevodi v angleščino

Alenka Klemenc, David Movrin

Transliteracija in prevod iz latinščine

Julijana Visočnik

Grafična priprava in obdelava zemljevidov

Mateja Rihtaršič, Sabina Rotter

Izobraževalni program

Kristina Preininger

Organizacija tehničnih del

Jože Raspet

Umetnine so posodili

Arhiv Republike Slovenije, Frančiškanski samostan Ljubljana Center, Nadškofija Ljubljana, Nadškofijski arhiv Ljubljana, Narodna galerija, Narodna in univerzitetna knjižnica, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, zasebni lastniki

Partner projekta

Narodna in univerzitetna knjižnica

Katalog

Izdala in založila

Narodna galerija
zanjo

Barbara Jaki

Uredila

Katra Meke

Predgovor

Barbara Jaki, msgr. Stanislav Zore

Avtorja besedil

France Martin Dolinar, Nataša Golob

Jezikovni pregled

Dušan Maher

Transliteracija in prevod iz latinščine

Julijana Visočnik

Fotografija

Maj Blatnik, Narodna in univerzitetna knjižnica; Janko Dermastja, Narodna galerija; KHM-Museumsverband, Österreichische Nationalbibliothek; Marjan Smerke

Obdelava fotografskih posnetkov

Janko Dermastja

Grafična priprava in obdelava zemljevidov

Mateja Rihtaršič, Sabina Rotter

Oblikovanje

Ranko Novak

Priprava za tisk

Gordan Čuka

Tisk in naklada

Eurograf d.o.o., 300 izvodov

© Narodna galerija in avtorji, 2019

Razstavo so podprli

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

RADGONSKE GORICE
since 1852

CVETLIČARNA GALERIJA
MARJAN LOVŠIN

1. Breviarium Aquileiense oz. Breviarium Patriarchale, Benetke: Franciscus (Franz) Renner, de Heilbronn, 1481. Nadškofija Ljubljana, s. s. Knjižni slikar: Picov mojster (Mojster Plinija za Pica della Mirandola) ali Bartolomeo del Tintore

2. Škof Lamberg in Sveta Trojica, ki krona klečečo Marijo, Breviarium Aquileiense oz. Breviarium Patriarchale (detajl)

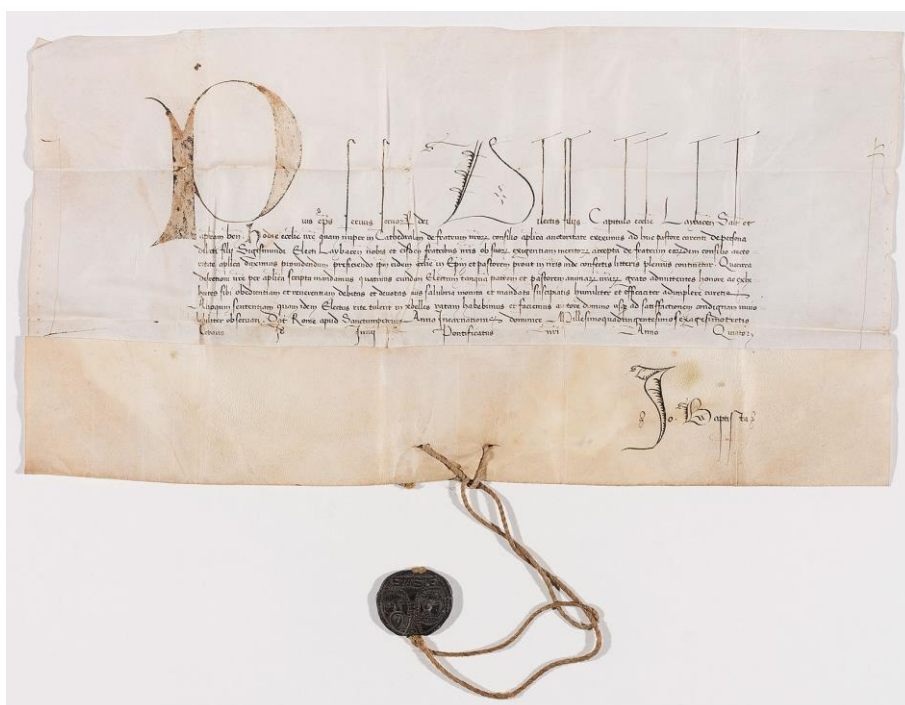
3. Insignije škofa Lamberga, Breviarium Aquileiense oz. Breviarium Patriarchale (detajl)

4. Neznani pečatorezec, Pečat z grbom škofa Sigismunda Lamberga. Ljubljana, Nadškofijski arhiv, NŠAL 114, Muzejska zbirka, Zbirka pečatnikov in pečatov škofov in opatov, šk. 13

5. Bula papeža Pija II., s katero je povzdignil Ljubljano v odličnejše mesto in potrdil ustanovitev ljubljanske škofije, 1462, september 6, Pienza. Ljubljana, Nadškofijski arhiv, Zbirka listin

6. Papež Pij II. naznanja ljubljanskemu stolnemu kapitlju izvolitev Sigismunda Lamberga za prvega ljubljanskega škofa, 1463, junij 6, Rim. Ljubljana, Nadškofijski arhiv, Zbirka listin

7. Neznani avtor, Umestitev ljubljanskega škofa Sigismunda Lamberga, pozno 17. stoletje.
Ljubljana, Nadškofijski dvorec

8. Hans Burgkmair St. (pripisano), Cesar Friderik III. Habsburžan, ok. 1500, po starejšem
neohranjenem originalu iz leta 1468 (posnetek). Innsbruck, Grad Ambras, GG 4398

9. Nicolaus de Osimo, Supplementum Summae Pisanellae et Canones poenitentiales, Benetke: Wendelinus de Spira, pred 28. junijem 1473. Ljubljana, Narodna in univerzitetna knjižnica, Ti 21969

10. Gradual, 1517 in 1518, Franziscus de Zell. Ljubljana, Frančiškanski samostan, FS LJ 6772. Avstrijsko-ljubljansko knjižno slikarstvo